

**“МОНГОЛ ХЭЛНИЙ НУТГИЙН АЯЛГУУ БОЛОН АМАН АЯЛГУУ СУДЛАЛ”
ЭШХУРАЛ**

2025.11.01. 10:00–18:00

ТГСИС-ийн Ази Африкийн Хэл Соёл Судалгааны Хүрээлэн

303 тоот Хурлын танхим

10:00–10:10 Нээлтын үг (О.ШИНЭБАЯР/Я.ЯМАКОШИ)

10:10–11:05 1-р хэсэг (Дарга: ЯМАДА Ёохэй) Нийгмийн хэл шинжлэл, хэлний бодлого

10:10–10:25 Жанцангийн БАТ-ИРЭЭДҮЙ / Рагчаагийн БИГЭРМАА

Орчин үеийн монголчуудаас монгол хэлний нутгийн аялгуунд хандах нийгмийн хандлага

10:30–10:45 Очиртогоогийн ШИНЭБАЯР

Аялгуу ба нийгмийн аялгуу

10:50–11:05 ХӨХБААТАР

Орчин цагийн монгол хэлний “Суурь аялгуу” ба Ш.Лувсанванданы “Төв аялгуу” хэмээх

ангилал: 1950-аад оны Ар Өвөр Монголын хэлний асуудал

11:05–11:15 Цайны завсарлага

11:15–12:30 2-р хэсэг (Дарга: Н.ҮЭТА) Аман соёл ба аялгуу

11:15–11:30 Жамъяны ДОЛГОРСҮРЭН

Аялгуут аман соёлын зарим үзэгдлүүдийн харилцан шүтэлцээ

11:35–11:50 ЦЭРЭНДУЛАМ

Шинэхээн буриадын одоох байдал: Уламжлалт гурван машины тухай

11:55–12:10 Ганбаатарын ДАВААЖАРГАЛ / Батпүрэвийн НАНДИНХАНД

Дэмбээ-ний үг хэллэг ба аялгууны тухай асуудалд

12:15–12:30 Равжилын САРАНГЭРЭЛ

Торгууд аман аялгууны үгийн сангийн шинжлэл, хэрэглээ

12:30–13:30 Үдийн хоол

13:30–14:45 3-р хэсэг (Дарга: Я.ЯМАКОШИ) Нутгийн аялгуу судалгаа

13:30–13:45 Мөнхжаргалын БАЗАРРАГЧАА / Түмэнжаргалын ДАВААСҮРЭН

Хотгойд аялгууны үг хэллэгийн судалгааны асуудалд

13:50–14:05 Басбаярын МӨНХДАРАМ

“Дээтээ” хэмээх үгийн нутгийн аялгуу дахь хэрэглээний тухай: Завхан аймгийн жишгээр

14:10–14:25 Ганбаатарын ДЭЛГЭРМАА / Дашзэвэгийн БОЛОРМАА

Дунд үеийн монгол хэлний шинж дархад аялгуунд хадгалагдан үлдсэн нь

14:30–14:45 ШИОТАНИ Шигэки

Монгол хэлний хүүдас “sheet of paper; page” болон манж хэлний hoošan “paper” гэдэг

үгсийн гарал үүсэл, мөн хоорондын харилцааны тухай

14:45–14:55 Цайны завсарлага

14:55–16:10 4-р хэсэг (Дарга: Ш.ШИОТАНИ) Хэлний харьцуулалт ба аман соёл

14:55–15:10 Оюуны ХАЛИУН

Монгол япон хэлний зүйр цэцэн үгийн харьцуулал (Амьтны нэрийн жишээн дээр)

15:15–15:30 ҮЗЭМЖ

Өвөр Монголын халх аялгууны онцлогийг Монгол улсын орчин цагийн монгол хэлтэй харьцуулах нь: 1950-иад оны нутгийн аялгууны материал дээр суурилах нь

15:35–15:50 КҮРЭБИТО Токүсү

Монгол хэлний нутгийн аялгуунуудад үйл үгийн өнгөрсөн цагийг илэрхийлэх нөхцөлүүдийн талаарх ялгаа зөрөө

15:55–16:10 ҮЭТА Наоки

Монгол хэлний “э” эгшигийн авиа: Баруун хойд нутгийн аялгуу болон, Улаанбаатарын халх аялгууны харьцуулалт

16:10–16:20 Цайны завсарлага

16:20–17:35 5-р хэсэг (Дарга: Т.КҮРЭБИТО) Өвөр монголын аман аялгуу

16:20–16:35 ХОРЛОО

Монгол хэлний нутгийн аялгуу дахь хориглох хэлбэрүүд: судалгааны тэмдэглэл

16:40–16:55 ХАРҮТА Юүки

Баарин монгол хэлний Архорчин аялгуунд эгшигийн тухай

17:00–17:15 ЯМАДА Ёохэй / Содбилиг

Хорчин аман аялгууны захирах утгатай хэллэгүүд

17:20–17:35 ЯМАКОШИ Ясүхиро

Хөлөн буйрын хамниган монгол хэлний зарим онцлог

17:35–17:50 Ерөнхий хэлэлцүүлэг

17:50–18:00 Хаалтын үг (Т.КҮРЭБИТО)

Зохион байгуулагч:

Япон Улсын Токиогийн Гадаад Судлалын Их Сургуулийн Ази, Африкийн Хэл Соёлын Судалгааны
Хүрээлэн

Монгол Улсын Шинжлэх Ухааны Академийн Хэл Зохиолын Хүрээлэн

Дэмжин зохион байгуулагч:

Монголын Хэл Шинжлэлийн ОБС Нийгэмлэг

Холбоо барих: info@batireedui.com (Mongolia); bagakhural2025@tufts.ac.jp (Japan)

International Conference on Mongolian Dialects and Oral Variations

2025-11-01 10:00–18:00

Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa

Tokyo University of Foreign Studies

303 Large Conference Room

10:00–10:10 Opening remarks (O. SHINEBAYAR and Y. YAMAKOSHI)

10:10–11:05 1st session (Moderator: Y. YAMADA) Socioinguistics, Language policy

10:10–10:25 J. Bat-ireedui and R. Bigermaa

Social attitudes towards local dialects of the Mongolian language by modern Mongolians

10:30–10:45 O. Shinebayar

Dialect and social dialect

10:50–11:05 Khökhbaatar

The “Basic Dialect” of Modern Mongolian and Sh. Luvsanvandan’s “Central Dialect”

Classification: The Language Problem of Inner Mongolia in the 1950s

11:05–11:15 Tea break

11:15–12:30 2nd session (Moderator: N. UETA) Oral culture and dialect

11:15–11:30 J. Dolgorsuren

The interrelationship of some phenomena of dialectal oral culture

11:35–11:50 Serendoulima

The current state of Shinkhee Buryatia: Three traditional machines

11:55–12:10 G. Davaajargal and B. Handinkhand

On the issue of Dembee’s vocabulary and dialects

12:15–12:30 R. Sarangerel

Analysis and usage of the vocabulary of the Torguut oral dialect

12:30–13:30 Lunch

13:30–14:45 3rd session (Moderator: Y. YAMAKOSHI) Local dialects

13:30–13:45 M. Bazarragchaa and T. Davaasuren

On the problem of studying the vocabulary of the Khotgoid dialect

13:50–14:05 B. Mönkhdaram

On the dialectal usage of the word ‘deetee’: A case study of Zavkhan province

14:10–14:25 G. Delgermaa and D. Bolormaa

Characteristics of the middle Mongolian preserved in the Darhad dialect

14:30–14:45 S. Shiotani

On the origin and interrelation of the Mongolian word xyy᠔ac “sheet of paper; page” and the Manchu word hoošan “paper”

14:45–14:55 Tea break

14:55–16:10 4th session (Moderator: S. SHIOTANI) Language comparison and oral culture

14:55–15:10 O. Khaliun

Comparison of Mongolian and Japanese proverbs (using the example of animal names)

15:15–15:30 Üzemj

Comparing the Features of the Khalkh Dialect of Inner Mongolia with the Modern Mongolian Language of Mongolia: Based on Local Dialect Material from the 1950s

15:35–15:50 T. Kurebito

Differences in the conditions for expressing the past tense in the local dialects of the Mongolian language

15:55–16:10 N. Ueta

The vowel “e” in Mongolian: Comparison between the Northwestern dialect and the Ulaanbaatar Khalkh dialect

16:10–16:20 Tea break

16:20–17:35 5th session (Moderator: T. KUREBITO) Dialects in Inner Mongolia

16:20–16:35 Haorile

Prohibitive forms in local dialects of Mongolian: research notes

16:40–16:55 Y. Haruta

On the vowel system of the Baarin Mongolian Arkhorchin dialect

17:00–17:15 Y. Yamada and Sodbilig

Imperative expressions in the Khorchin dialect

17:20–17:35 Y. Yamakoshi

Some features of the Khamnigan Mongol in Khölönbuir

17:35–17:50 Discussion

17:50–18:00 Closing remarks (Т.КҮРЭБИТО)

Organizers:

Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa, Tokyo University of Foreign Studies

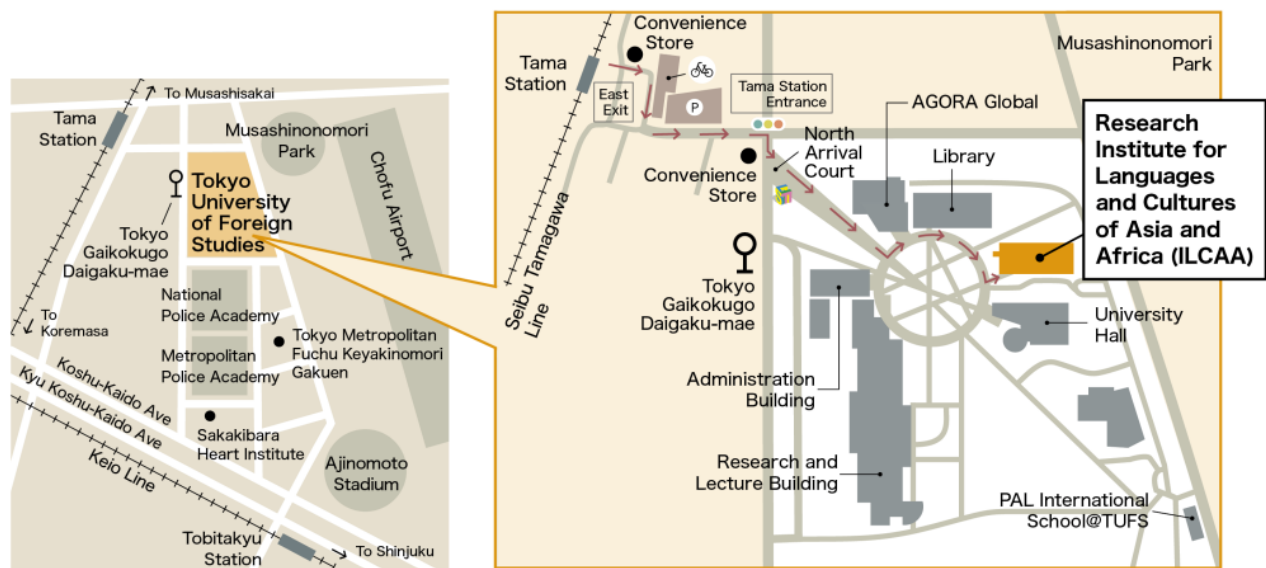
Institute of Language and Literature, Mongolian Academy of Sciences

Supporting organizer:

Intellectual Society of Mongolian Linguistics

Contact: info@batireedui.com (Mongolia); bagakhural2025@tufs.ac.jp (Japan)

Access map:

For details, please visit the website of ILCAA <https://www.aa.tufs.ac.jp/en/about/access/>